Пролетарыі ўсіх краін, еднайцеся!
Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі.

Совецкая Беларусь

ОРГАН ЦК І МІНСКАГА АБКОМА КП(б)Б

№ 7 (7327) | ПАНЯДЗЕЛАК, 5 СТУДЗЕНЯ | 1942 г.

ПРАЧЫТАЙ І ПЕРАДАЙ ДРУГОМУ.

Камандуючаму Каўказскім фронтам генерал-лейтэнанту тав. Казлову.
Камандуючаму Чорнаморскім флотам віцэ-адміралу тав. Окцябрскаму

Вітаю Вас з перамогай над ворагам і вызваленнем горада і крэпасці Керч і горада Феадосіі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў.

Вітаю доблесныя войскі генерала Первушына і генерала Львова і слаўных маракоў групы ваенных караблёў капітана першага ранга Басістага, якія паклалі пачатак вызваленню совецкага Крыма.

Крым павінен быць вызвален ад нямецкіх захопнікаў і іх румына-італьянскіх прыхвастняў.

Масква, 30 снежня 1941 г.

І. СТАЛІН.

Знішчым нямецкіх акупантаў усіх да адзінага!

РАДЗІМА КЛІЧА ДА БЯЗЛІТАСНАЙ ПОМСТЫ

Родныя нашы браты і сёстры, бацькі і маці!

Наша гераічная Чырвоная Армія на ўсім фронце ад Ледавітага акіяна да Чорнага мора перайшла ў наступленне.

Пад магутнымі ўдарамі Чырвонай Арміі, узброенай навейшай ваеннай тэхнікай—самалётамі, танкамі, мінамётамі, гарматамі,—„хвалёныя" гітлераўскія арміі пачалі адступаць, кідаючы на полі баёў трупы сваіх салдат і афіцэраў, сваю тэхніку.

Чырвоная Армія вызваліла ад гітлераўскіх акупантаў Растоў-на-Дану, Калінін, Валакаламск, Тіхвін, Елец, Калугу, Керч, Феадосію, Малаяраславец і тысячы сёл і гарадоў нашай Радзімы.

У баях за горад Калугу разгромлена 17 нямецкіх дывізій, захоплены вялікія ваенныя трафеі, знішчаны дзесяткі тысяч нямецкіх бандытаў.

За шэсць месяцаў вайны немцы страцілі забітымі ўжо больш шасці мільёнаў чалавек.

Браты беларусы, блізак час вашага вызвалення ад гітлераўскіх акупантаў!

Усе, хто можа трымаць у руках зброю, уступайце ў партызанскія атрады, знішчайце сувязь, рвіце тэлефонныя і тэлеграфныя правады, узрывайце масты, пускайце пад адкосы ваенныя эшалоны.

Выганяйце гітлераўцаў на мароз,—няхай яны пухнуць ад холаду!

Не давайце нямецкім бандытам хлеба, бульбы, вады,—няхай яны пухнуць ад голаду!

Смерць павінна падсцерагаць ворага на кожным кроку.

Слаўныя беларускія партызаны! Бязлітасна адпомсцім гітлераўскім галаварэзам за забітых нашых бацькоў, жонак і дзяцей, за пакуты нашага народа. Смерць за смерць, кроў за кроў! Знішчым нямецкіх акупантаў усіх да адзінага!

Наш родны беларускі народ! На дапамогу табе ў барацьбе за вызваленне ад нямецкіх акупантаў ідуць усе народы вялікага Совецкага Саюза, ідзе наша гераічная Чырвоная Армія.

Усе на барацьбу з нямецкімі акупантамі!

Радзіма кліча да зброі, да вялікай помсты азвярэламу ворагу!

Родныя браты і сёстры! Усе як адзін узнімайцеся на вялікую расплату з крывавым, азвярэлым фашызмам.

Смерць нямецкім акупантам!

Смерць нямецкім паганцам, забоўдзіўшым нашу зямлю!

Англа-совецкае камюніке аб гутарках І. В. Сталіна і В. М. Молатава з п. Ідэнам у Маскве

У другой палове снежня 1941 г. у Маскве паміж Старшынёй Совета Народных Камісараў СССР І. В. Сталіным і Народным Камісарам Замежных Спраў В. М. Молатавым, з аднаго боку і Міністрам Замежных Спраў Вялікабрытаніі Антоні Ідэнам, з другога адбываўся вычарпальны абмен думкамі па пытаннях, закранаючых вядзенне вайны і пасляваеннай арганізацыі міру і бяспечнасці ў Еўропе. Пры гэтым прысутнічалі пасол СССР у Вялікабрытаніі І. М. Майскі і брытанскі пасол у СССР Стафорд Крыпс. Апрача таго, у некаторых пасяджэннях прымалі ўдзел пастаянны таварыш міністра замежных спраў Вялікабрытаніі Аляксандр Кадоган і намеснік начальніка імперскага генштаба Вялікабрытаніі генерал-лейтэнант Ней.

Гутаркі, якія праходзілі ў прыязнай атмасферы, канстатыравалі адзінства поглядаў абодвых бакоў на пытанні, якія датычуцца вядзення вайны, асабліва на неабходнасць поўнага разгрому гітлераўскай Германіі і прыняцця пасля таго захадаў, якія зрабілі-б поўнасцю нямагчымым паўтарэнне германскай агрэсіі ў будучым зусім немагчымым. Абмен думкамі па пытаннях пасляваеннай арганізацыі міру і бяспечнасці даў многа важнага і карыснага матэрыяла, які ў далейшым аблягчыць магчымасць распрацоўкі канкрэтных прапаноў у гэтай галіне.

Абодвы бакі ўпэўнены, што маскоўскія гутаркі знамянуюць сабой новы і важны крок наперад у справе далейшага збліжэння СССР і Вялікабрытаніі.

З НОВЫМ ГОДАМ, З БЛІЗКАЙ ПЕРАМОГАЙ!

ЯНКА КУПАЛА

НАРОДНЫ ПАЭТ БССР

З новым годам вітаю цябе, родны беларускі народ! Няхай новы, 1942 год прынясе нам радасць перамогі і шчасце бачыць сваю зямлю вольнай ад нямецкай нечысці.

Стары год астанецца ў нашай памяці як час нашага смутку і гора, якое прынёс нам нямецкі фашызм. Але разам з тым гэта быў час гартавання нашай волі да бязлітаснага змагання з ненавіснымі, няпрошанымі, злымі прышэльцамі, і час вялікай барацьбы. Новы год пачынаецца бліскучымі перамогамі нашай слаўнай Чырвонай Арміі на фронце. Няхай-жа гэтыя перамогі будуць няспыннымі.

Няхай нашы слаўныя партызаны маюць яшчэ больш поспехаў у сваёй барацьбе з праклятым чужынцам!

Няхай новы, 1942 год будзе для нас годам радасці і шчасця, годам вызвалення роднай зямлі, годам поўнага і канчатковага знішчэння гітлераўскіх бандытаў.

Браты беларусы! Смялей і рашучай удар па ворагу! Надыходзіць час вашага вызвалення!

З новым годам! З блізкай перамогай!

НАРОДУ-БАРАЦЬБІТУ

ЯКУБ КОЛАС

НАРОДНЫ ПАЭТ БССР.

Няхай зямлю імгла аблягае
І звісае над ёю туман,—
Іх разгоніць вясна маладая,
Вытча новы зямлі сарафан.

Няхай цёмная сіла сваволіць,
І злы намысел тоіць вар'ят—
Не было і не будзе ніколі,
Каб хадзіў ясны месяц назад.

Няхай вораг паганы лютуе
І навалаю чорнай плыве—
Ён магілу сабе сам рыхтуе
Пад асінаю ў дзікай траве.

Няхай доўгія ночы находзяць
І трывожныя веюць вятры—
Іх адолееш ты, мой народзе,
І табе зложаць гімн песняры.

Дык гуртуй-жа магутныя сілы—
Вораг люты штурмуе наш дом.
Ты абруш на яго прах магілы,
Разразіся над ім пяруном!

Свабодны Малаяраславец

Развіваючы паспяховае наступленне, нашы войскі Заходняга фронта пасля ўпартых баёў зламалі ўмацаваны рубеж ворага і 2 студзеня занялі горад Малаяраславец. Часці Чырвонай арміі прадаўжаюць праследаваць адступаючага ворага.

НАШЫ ВОЙСКІ ЗАНЯЛІ КЕРЧ І ФЕАДОСІЮ

29 і 30 снежня група войск Каўказскага фронта, ва ўзаемадзеянні з ваенна-марскімі сіламі Чорнаморскага флота, высадзіла дэсант на Крымскім паўвостраве і пасля ўпартых баёў заняла горад і крэпасць Керч і горад Феадосію.

Пры заняцці Керчы і Феадосіі асабліва вызначыліся войскі генерала Первушына, генерала Львова і група ваенна-марскіх сіл на чале з капітанам першага ранга Басістым.

Праціўнік на абодвых участках адыходзіць. Нашы часці яго праследуюць. Захоплены трафеі, якія падлічваюцца.

Трафеі войск у Крыму

У баях на Керчанскім паўвостраве за перыяд з 28 снежня 1941 г. па 2 студзеня 1942 г. па няпоўных даных ЗАХОПЛЕНЫ наступныя трафеі: вінтовак—3000, аўтаматаў—150, станкавых кулямётаў—50, гармат—48, мінамётаў—20, матацыклаў—звыш 1000, грузавых машын—250, легкавых машын—115, аўтобусаў—33, коней—256, а таксама склады з боепрыпасамі, харчаваннем і снаражэннем.

ЗНІШЧАНА ў адной толькі Феадосіі звыш 2000 немцаў і румын.

Вызвален горад Калуга

Пасля разгрому пад Тулай другой нямецкай бронетанкавай арміі, войскі Заходняга фронта вялі далей рашучае наступленне, праследуючы і громячы яе астаткі. У ходзе баёў войскамі Заходняга фронта былі разбіты 20, 12, 13, 43, 53 і 57 германскія армейскія корпусы ў саставе 292, 298, 183, 15, 98, 34, 268, 260, 62, 17, 137, 131, 31, 296 і 167 пяхотных і 19 танкавай дывізій і другая брыгада „СС", перакінутая на самалётах з Кракава.

Праціўнік пад ударамі нашых войск прадаўжае адступленне ў заходнім напрамку, пакідаючы ў баях і на шляху адыходу сваіх раненых, артылерыю, зброю і ваенную маёмасць.

Пасля вызвалення ад праціўніка гарадоў Нара-Фамінск, Угодскі завод, Алексін, Таруса, Шчокіна, Одоева, Чэрапець, Пярэмышль, Ліхвін, Казельск і соцен пасёлкаў, сёл і вёсак,—нашымі войскамі 30 снежня з боем узят г. Калуга. У горадзе Калуга захоплены вялікія трафеі, якія падлічваюцца.

БРАТЫ БЕЛАРУСЫ!

БЛІЗАК ЧАС ВЫЗВАЛЕННЯ. УСЕ ЯК АДЗІН УЗНІМАЙЦЕСЯ НА ВЯЛІКУЮ РАСПЛАТУ З КРЫВАВЫМ ФАШЫЗМАМ!

АД СОВЕЦКАГА ІНФОРМБЮРО

(З ПАВЕДАМЛЕННЯЎ ЗА 5 ДЗЁН)

На працягу 1 студзеня на радзе ўчасткаў фронтаў нашы войскі, перамагаючы супраціўленне праціўніка, прадаўжалі ісці наперад, занялі рад насялённых пунктаў і ў іх ліку г. Старыцу.

На працягу 2 студзеня на радзе ўчасткаў фронтаў нашы войскі прадаўжалі наступленне, паспяхова перамагаючы спробы нямецка-фашысцкіх войск стварыць для сябе новыя абарончыя рубяжы. Нашы войскі занялі рад насялённых пунктаў і ў ліку іх горад Малаяраславец.

За 1 студзеня знішчана 28 нямецкіх самалётаў. Нашы страты—9 самалётаў.

На працягу 3 студзеня на радзе ўчасткаў фронта нашы войскі, перамагаючы супраціўленне праціўніка, прасунуліся наперад і занялі рад насялённых пунктаў.

На працягу 4 студзеня на радзе ўчасткаў фронта нашы войскі, перамагаючы спробы нямецка-фашысцкіх войск замацавацца на новых рубяжах, нанеслі праціўніку вялікія страты ў тэхніцы і жывой сіле. Нашы войскі занялі рад насялённых пунктаў і ў ліку іх горад Бароўск.

За 3 студзеня знішчана 19 нямецкіх самалётаў. Нашы страты—5 самалётаў.

За 4 студзеня пад Масквой збіта 11 нямецкіх самалётаў.

На працягу 5 студзеня на радзе ўчасткаў фронта нашы войскі вядучы ўпорныя баі з праціўнікам, прасунуліся наперад і занялі некалькі насялённых пунктаў. Нямецкія войскі панеслі вялікія страты ў людзях і тэхніцы.

За 4 студзеня знішчан 91 нямецкі самалёт. Нашы страты—11 самалётаў.

Трафеі войск Заходняга фронта за перыяд з 26 па 31 снежня

Па няпоўных, папярэдніх даных войскамі Заходняга фронта за перыяд з 26 па 31 снежня 1941 года захоплена: танкаў—60, бронемашын—11, гармат—287, мінамётаў—91, кулямётаў—461, аўтаматаў—309, вінтовак—2.211, аўтамашын—938, матацыклаў—249, веласіпедаў—1.448, трактараў і цягачоў—30, радыёстанцый—7, павозак—226, паравозаў—40, вагонаў—425, чыгуначных эшалонаў з боепрыпасамі—1, з абмундзіраваннем—1, некалькі вагонаў сувязнай маёмасці, харчавання—14 вагонаў, авіябомб, мін і снарадаў—14 вагонаў, аўчын—7 вагонаў, асабістых афіцэрскіх і салдацкіх рэчаў—3 вагоны, матацыклаў—1 вагон, веласіпедаў—1 вагон.

У захопленых артылерыйскіх складах папярэдне падлічана: снарадаў—20.360 і 1.190 скрынак з снарадамі, мін—12.910, патронаў—6.193.000.

Знішчана звыш 15 тысяч нямецкіх афіцэраў і салдат.

ТЭЛЕГРАМЫ З-ЗА ГРАНІЦЫ

ЗАМЕЖНЫ ДРУК АБ НАСТУПЛЕННІ ЧЫРВОНАЙ АРМІІ

Амерыканскія газеты многа пішуць аб наступленні Чырвонай Арміі супроць нямецка-фашысцкай арміі. Газеты звязваюць змяшчэнне Браўхіча з апошнімі паражэннямі немцаў на совецка-германскім фронце.

Па меры далейшага адступлення немцаў на совецка-германскім фронце, піша газета „Нью-Ёрк сэм", з кожным днём становіцца ўсё відавочней, чаму Гітлер цэрпіць паражэнні. У Расіі ён сустрэўся з народам, здольным весці ўпартую вайну. Гітлер недаацаніў сілу і магутнасць Совецкага ўрада, патрыятызм рускага народа, дысцыпліну мас, рускія чыгуначныя дарогі, колькасць і якасць рускага ўзбраення.

Вашынгтонскі карэспандэнт газеты „Нью-Ёрк джорнэл энд Амерыкэн" Мелон піша, што змяшчэнне галоўнакамандуючага германскай арміяй, пацярпеўшай паражэнне, і ўзяцце Гітлерам камандавання на сябе, сведчыць аб цяжкім становішчы немцаў і паявілічвае разнагалоссі паміж нацыскай партыяй і арміяй. Гэтыя надзеі прадказваюць набліжэнне канца Гітлера.

Шведская газета „Нюа даглігт Аляеханда" у ваенным аглядзе піша: „Германскае камандаванне, без сумнення, разлічвала заняць у гэтым годзе Маскву, Ленінград і Севастопаль і ўтрымаць Растоў. Гэтыя разлікі праваліліся. Руекія паспяхова адбілі германскае наступленне.

Дзеянням германскіх танкавых калон была супроцьпастаўлена эфектыўная супроцьтанкавая абарона. Рускія маюць загартаваныя для дзейнічання ў зімовых умовах часці і кавалерыю, якія не баяцца ніякай пагоды. Рускія не даюць немцам праводзіць так званыя „скарачэнні і выпраўленні" ліній фронта, не даюць ім адыхадзіць спакойна і бесперашкодна.

НАЛЕТ АНГЛІЙСКАЙ АВІЯЦЫІ НА ЗАХОДНЮЮ ГЕРМАНІЮ

Англійскае міністэрства авіяцыі паведамляе, што ўначы на 28 снежня буйныя злучэнні бамбардыроўшчыкаў зрабілі налёт на рад пунктаў Заходняй Германіі. Асноўным аб'ектам налёта з'явіўся Дзюсельдорф, прамысловыя раёны якога падвергліся жорсткай бамбардыроўцы.

Быў таксама атакаваны аэрадром у Стэсэрберзе (Галандыя) у момант, калі прызямляліся самалёты праціўніка. Было відаць, як падалі бамбардыроўшчыкі на пасадачнай пляцоўцы.

Другія злучэнні англійскіх бамбардыроўшчыкаў зрабілі налёт на марскую базу ў Брэсце і докі ў Булоні.

Самалёты берагавой авіяцыі „Хадсон" бамбардыравалі аэрадром у Сола (Нарвегія).

РАСКАЗЫ ПАРТЫЗАН ВІЦЕБШЧЫНЫ

Маладая гераіня

У нашым атрадзе была камсамолка Нюра. Да вайны яна была сакратаром Н-скага сельскага райкома камсамола.

Каля вёскі П. у нас быў вялікі бой з немцамі. Бой цягнуўся доўга, немцаў было многа і вельмі цяжка было выбіваць іх з месца. Мы ішлі ў рукапашную. Навокал свісталі кулі.

Нюра была ў першых радах. Многа яна выявіла адвагі, баявой хітрасці і ўласнай ініцыятывы. Бачыў я як да яе бег высокі немец і цэліўся з вінтоўкі: яна ўпала на зямлю і куля прасвістала вышэй яе. Тады яна рванулася наперад і стрэліла з нагана. Немец упаў і больш ужо не ўстаў. Тут яна ўбачыла, што чатыры немцы акружылі аднаго партызана і стараюцца закалоць яго штыкамі, і яму вельмі цяжка прыходзіцца. Нюра ў момант апынулася там і выстралам з нагана паложыла на месцы немца. Другі кінуўся да яе з штыкам, але яна застрэліла і гэтага. Але ў той-жа момант да яе кінуўся трэці немец і яна ўпала, пракалоная штыком. Немец, што заколаў яе, кінуўся ўцякаць, бо партызан у гэты час справіўся ўжо з астатнім немцам і кінуўся да гэтага. Партызан дагнаў яго і ён упаў мёртвы.

Бой цягнуўся яшчэ нейкі час і немцы, якія асталіся жывыя, уцяклі. Наша Нюра, мілая наша сястра і дачка, ляжала на полі. Мы апошні раз глядзелі на дарагія, слаўныя рысы яе твару і пахавалі яе, затаіўшы ў сэрцы боль і вялікую волю да помсты.

Мы захаваем і пранясём для будучых пакаленняў памяць аб нашай дарагой Нюры, вобраз якой паўстае перад намі—светлы, чысты, у вялікім сваім харастве.

Паўлікава помста

Было яму 14 год і звалі яго Паўлік. Прышоў ён у наш атрад ціхі, змучаны, як-бы нясмелы. Відаць было адразу, што ён раней не быў такі. Вочы яго быццам-бы ўвайшлі позіркам у яго душу. Быццам-бы яго тачыла і не давала спакою адна страшная думка.

Пад вопраткай у яго быў нямецкі штык. Гаварыў ён вельмі неахвотна. З яго скупых слоў мы дазналіся, што ён родам з К. раёну і што немцы забілі яго бацьку і маці і спалілі хату.

Праз некалькі дзён у нас быў бой з немцамі. Паўлік не захацеў астацца ў ціхім месцы і прасіў, каб яму далі вінтоўку. Але вінтоўкі лішняй у нас не было. Паўлік, трымаючы ў руцэ штык, ляжаў разам з намі на зямлі. Ішла перастрэлка. Паўлік убачыў, што ўпаў ранены немец і пасля падняўся і пабег. Паўлік кінуўся за ім наўздагон. Дагнаў і заколаў немца штыком. І пасля да канца бою сачыў, дзе мог уцячы ранены немец і штыком прыкончваў яго. Так ён пачаў сваю помсту крывавым гітлераўцам за смерць сваіх бацькоў.

Неўзабаве ён стаў у нас самым лепшым разведчыкам. Праз нейкі час ён пайшоў з данясеннем у чырвонаармейскую часць, а пасля ў ёй і астаўся зусім. Там ён атрымаў вінтоўку і стаў байцом-разведчыкам.

Знішчылі чатырох афіцэраў

Вартавы з нашага атрада стаяў на пасту з краю леса. Неўзабаве ён убачыў, што ў бок вёскі Н. праехала нямецкая машына, у якой былі 4 афіцэры. Вартавы добра разгледзеў іх. Ён адразу-ж паведаміў пра гэта ў атрад.

І вось з атрада вышла 7 чалавек партызан. Неўзаметку яны з'явіліся ў вёсцы і дазналіся ад людзей, што немцы вымагаюць ад сялян мёд і пайшлі цяпер у хату да калгасніка Б. Машына стаяла на вуліцы і ў ёй цяпер аставаўся толькі адзін афіцэр і шофер.

Партызаны падкраліся да машыны і забілі афіцэра і шофера і кінулі ў матор машыны гранату. А тады ўбеглі ў хату, дзе немцы паспелі ўжо збіць гаспадыню і пераварнуць усё, шукаючы мёду. Праўда, пачуўшы на вуліцы гранатны ўзрыў, яны паспелі ўжо выскачыць у сенцы, але ў самых дзверах на двор іх засцігнулі партызаны. Немцы хацелі вырвацца і ўцячы, але адзін адразу-ж упаў забіты, а астатніх двух партызаны схапілі і абязброілі.

Іх павялі ў лес, дзе і ўзялі ад іх патрэбныя паказанні аб тым, дзе якія стаяць нямецкія часці.

ПА СОВЕЦКАМУ САЮЗУ

ЛЕНІНГРАД. Выканком горсовета ўзнагародзіў каштоўнымі падарункамі групу лётчыкаў грамадзянскага паветранага флота, якія праявілі мужнасць пры перавозцы грузаў для Ленінградскага фронта і горада.

* * *

ТУЛА. На ўсіх прадпрыемствах горада наглядаецца вялікі вытворчы ўздым. Большасць рабочых у некалькі раз перавыконваюць вытворчыя нормы.

* * *

КАЛІНІН. Вызвалены горад залечвае свае раны. Аднаўляюцца прадпрыемствы, рамантуюцца жылыя памяшканні.

* * *

ВАРОНЕЖ. У горадзе паспяхова прадаўжаюць збор цёплай вопраткі для гераічных байцоў франтоў айчыннай вайны.

* * *

ГОРКІ. Совецкі ўрад узнагародзіў аўтазавод ім. Молатава ордэнам Леніна за паспяховае выкананне заданняў для фронта.

* * *

ЯСНАЯ ПАЛЯНА (Тульская вобласць). Аднаўляюцца разбураныя фашысцкімі разбойнікамі музей і бібліятэка вялікага рускага пісьменніка Л. Н. Талстога.

* * *

ЕЛЕЦ (Арлоўская вобласць). У вызваленым ад немцаў горадзе наводзіцца парадак. Адчыняюцца сталовыя, арганізавана выпечка хлеба.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ.